

Natalia Szumska from Cracow and Michal Przeperski from Sopot in Poland worked on this contribution. Natalia presents two articles about the Chernobyl catastrophe. The first one she found in the Cracow newspaper "Gazeta Krakowska" from 2nd May 1986. The second one comes from the "ŻYCIE WARSZAWY", published on the 30th April 1986. Michal contributed two articles from the "Trybuna Ludu", also published on the 30th April.

Natalia Szumska:

GAZETA KRAKOWSKA (2nd May 1986):

Half of the page on page 7th (!)

- Announcement of USSR Council of Ministers → very short description of some actions taken to help aggrieved people + actions taken to decrease level of radiation
- Explanations of agent of Ukraine SSR in United Nations (Giennadij Udowienko) on 40th session of General Assembly of the United Nations: 2 people died, 197 people have been injured, there is no danger to people any more to natural environment or people.
- "There is no reason to start the alarm" – MAEA (Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej) → no danger to sasiednie countries
- Komunikat Polskiej Komisji rządowej z 30 kwietnia 1 maja → near 200 points in country, which measure the level of radiation In Poland, continue giving lugol liquid to infants, children and youngsters up to 16 years olds, information point for people all over the country, assures that it's perfectly safe to drink milk
- Komunikat Ministerstwa handlu wewnętrznego i usług → Ministry took some action to zmniejszyć wykup mleka w proszku
- Experts in front of TV cameras → about TV programme, wyemitowany April 30th, where experts in medicine, atomistics and radiology were giving their opinion → no need to worry, no danger to human health (at least in Poland) and to crops in our country. Level of ..... Is decreasing and sooner or later (because of some rains) will be close to 0.

ŻYCIE WARSZAWY (30th April 1986):

Just a small article on page 1st and the rest of it – on page 4th.

Awaria reaktora atomowego w rejonie stolicy Ukrainian SRR → description of circumstances of the awaria, 2 people died, special advices not to drink milk from cows that are fed by green grass (wycofanie ze sprzedaży), Polish government komisja with Zbigniew Szalajda and other experts in medicine, radiology and ochrona środowiska

On Page 6th → relacja from press conference of press secretary of government → many questions about other than Chernobyl staff, but also about why there is no info about the accident in polish press (and the answer that komunikaty came too late to change wydania morning press.

Michal Przeperski:

I think that a few word of clarification may be interesting before I present the first information published in the Polish press about Chernobyl disaster.

The leadership of the Communist Poland was informed about the disaster by the inner services measuring the level of radiation in the very early hours of 28th April 1986. It shows how strange as well as dangerous the decision making processes within in the communist regime were. Invalid information contributed to the fact that the first (very general) information was aired in the everyday news in the Polish TV on Monday, 28th April. Polish press published first information only on Wednesday, 30th April. On the same day Polish TV organized a panel discussion with experts from the field which was meant to be a tranquilizing measure. Detailed information about this discussion was published in the press on Friday 2nd May. As the 1st May was a national holiday, no newspapers were issued on this day. Generally, I should stress that the importance of the press information was very limited in the first days after the catastrophe.

Only after the first shock some critical articles were published in the press in May. No critical attitude was possible in the official TV which was probably the most important (and though to be the least credible) means of propaganda in Poland at the time.

News

I should emphasize that the information concerning Chernobyl were not the most important among those published in the Polish press at the time. One can spot it easily when looking at the first page of Trybuna Ludu from 30th April 1986.

Komunikat Rady Ministrów Związku Radzieckiego [Communiqué of the Ministers' Council of USSR]; Trybuna Ludu, (30th April – 1st May 1986):

That communiqué was an exact dispatch of the TASS agency, printed also in other newspaper around the world (especially in the Soviet bloc). Its content was tranquilizing; stated that *breakdown* had taken place in Czarnobyl in which two people were killed, yet preventive measures were taken and situation was stable. The council led by deputy Prime Minister Boris Shcherbina coordinated the entire action of fighting the effects of *breakdown* and radiation was being monitored by specialized services.

Komunikat Polskiej Komisji Rządowej [Communiqué of the Polish Ministerial Commission]; Trybuna Ludu, (30th April – 1st May 1986):

That communiqué stated that radioactive cloud was moving over the north-eastern part of Poland and the systematic control of the level of radiation was being carried out. The measurement from 29th April showed only a bit higher level of radioactive iodine in the air, yet it was said not to be harmful in a longer perspective because such a situation was to last only for a very short period of time. Nevertheless, iodine could have been especially harmful for the pregnant woman and babies. As a preventive measure, milk from the cows fed by green grass should not have been consumed for a couple of weeks, because the grass could absorb the radioactive iodine relatively easily. What was more, all the fruits and vegetables should have been washed especially carefully. The communiqué assured that the protective iodine will be given to the babies and youth as an effective measure against the thyroid cancer. Poles were also assured that the Polish services are in constant touch with international community. Finally, eighteen members of the *ad hoc* ministerial commission established to coordinate all the activities connected to fighting the outcomes of the *breakdown* were presented.

Komunikat Polskiej Komisji Rządowej

(DOKONCZENIE ZE STR. 1)
nach stwierdza się spadkową tendencję poziomą stężenia. Nie stwierdzono podwyższenia stężenia innych pierwiastków. Znajdujący się w powietrzu jod może być szkodliwy dla niemowląt i dzieci oraz kobiet ciężarnych. Osiadając na roślinach, również poprzez mleko, może dostać się do organizmu człowieka. W związku z tym eksperci zalecają nie-spożywanie aktualnie mleka pochodzącego od krów karmionych paszą zieloną. W tej sprawie komisja rządowa wydała odpowiednie polecenie organizacjom-skupu, przetwórstwa i handlu.

W sprzedaży będzie mleko tylko od krów karmionych paszą suchą. Komisja liczy na zrozumienie społeczeństwa, że ewentualny niedostatek świeżego mleka w sprzedaży ma charakter przejściowy. Służba zdrowia podjęła niezbędne działania profilaktyczne polegające na podaniu niemowlętom i dzieciom w województwach północno-wschodnich preparatu jodowego (jednorazowo), którego celem jest ochrona organizmu przed wchłanianiem aktywnego jodu. Służba zdrowia dysponuje niezbędnymi środkami dla zrealizowania powyższego zalecenia.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej zwraca uwagę na bezwzględną konieczność mycia przed spożyciem wszelkich nowalijek. Komisja informuje, że strona polska pozostaje w stałym i bezpośrednim kontakcie z odpowiednimi władzami ZSRR oraz specjalistami radzieckimi.

Prace specjalistów polskich z zakresu ochrony radiologicznej prowadzone są przy ścisłym współdziałaniu z Międzynarodową Agencją Energii Atomowej w Wiedniu. W szczególności przekazywane są

w krajach sąsiednich, a także skandynawskich.

Powołana przez prezesa Rady Ministrów komisja rządowa pracuje pod przewodnictwem wicepremiera Zbigniewa Szalajdy. W skład komisji wchodzi wybitni specjaliści z zakresu medycyny i ochrony radiologicznej oraz ministrowie właściwi do spraw: Ochrony Zdrowia, Ochrony Środowiska Naturalnego, Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Handlu, Obrony Narodowej. Oto oni: **Stefan Jarzębski** — minister Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych, **Florian Siwicki** — minister Obrony Narodowej, **Mirosław Cybulko** — minister Zdrowia i Opieki Społecznej, **Jerzy Józwiak** — minister Handlu Wewnętrznego i Usług, **Jerzy Bończak** — główny inspektor sanitarny, **prof. Krystyna Bożek** — dyrektor Instytutu Matki i Dziecka, **prof. Zbigniew Jawerowski** — Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej, **prof. Tadeusz Majle** — Państwowy Zakład Higieny, **Czesław Krzyszowski** — szef wojsk chemicznych MON, **doc. Jerzy Michalik** — dyrektor Instytutu Energii Atomowej, **Wiesław Młynarczyk** — wiceminister Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej, **prof. Janusz Nauman** — Centrum Poddyplomowe Kształcenia Medycznego, **Andrzej Rodowicz** — wiceprezes Państwowej Agencji Atomistyki, **doc. Tadeusz Rzymkowski** — dyrektor Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej, **Mieczysław Sowiński** — prezes Państwowej Agencji Atomistyki, **Stanisław Skrzypek** — dyrektor generalny w URM, **Roman Szagała** — wiceprezes Centralnego Związku Spółdzielni Mleczarskich. (PAP)